

HOTĂRÂRE nr. 261 din 22 februarie 2001 privind criteriile și metodologia de încadrare a locurilor de muncă în condiții deosebite

În temeiul prevederilor art. 107 din Constituția României și ale art. 19 alin. (2) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1

(1) În sensul prezentei hotărâri, termenii următori sunt definiți astfel:

a) **loc de muncă**: zonă, spațiu strict delimitat, înzestrată cu mijloace de muncă, utilaje, unelte, mijloace de transport, mobilier, și obiecte ale muncii, materii prime, materiale, semifabricate, organizată în vederea realizării unei operațiuni, lucrări sau pentru îndeplinirea unei funcții de către un executant individual sau colectiv cu pregătirea și îndemânarea necesare, în condiții tehnice, organizatorice și de protecție a muncii precizate;

b) **factor de risc de îmbolnăvire profesională**: însușire, stare, proces, fenomen, comportament, proprii elementelor implicate în procesul muncii, care pot provoca îmbolnăviri profesionale.

(2) Factorii de risc de îmbolnăvire profesională cuprind factorii proprii mediului de muncă: factorii fizici, chimici, biologici, denumiți în continuare noxe profesionale.

Art. 2

(1) **Criteriile pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite sunt următoarele:**

a) prezența în mediul de muncă a noxelor profesionale fizice constând în zgomot, vibrații, unde electromagnetice, presiune, radiații ionizante, radiații laser de putere neprotejate, precum și a noxelor profesionale chimice sau biologice prevăzute în Normele generale de protecție a muncii, care nu respectă limitele admise prevăzute în aceste norme;

b) răspunsul specific al organismului la agresiunea noxei profesionale, evidențiat prin indicatori de expunere și/sau de efect biologic, stabiliți prin ordin al ministrului sănătății și familiei;

c) morbiditatea, exprimată prin boli profesionale înregistrate la locul de muncă în ultimii 15 ani.

(2) Încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite se face cu respectarea dispozițiilor art. 7 și/sau art. 8, după caz, și cu îndeplinirea cumulativă a criteriilor prevăzute la alin. (1) lit. a) și b) sau la alin. (1) lit. a) și c).

(3) Pentru locurile de muncă în care sunt prezente substanțe foarte periculoase notate cu Fp în anexele nr. 17 și 18 la Normele generale de protecție a muncii sau noxe profesionale biologice, care nu au prevăzută limită admisibilă, simpla prezență reprezintă noxă profesională.

Art. 3

(1) Încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite se face în cadrul următoarei metodologii, alcătuită dintr-o succesiune recomandată de operațiuni specifice și care constau în: a) nominalizarea în vederea încadrării locurilor de muncă în condiții deosebite și stabilirea criteriilor aplicabile pentru această încadrare, care se face de angajator împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții salariaților, în cadrul Comitetului de securitate și sănătate în muncă, acolo unde acesta este înființat;

b) expertizarea locurilor de muncă din punct de vedere al protecției muncii;

c) efectuarea determinărilor de noxe profesionale, în conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1);

buletinele de determinări trebuie să cuprindă cel puțin următoarele date: unitatea, secția, atelierul, locul de muncă, noxa profesională, valoarea măsurată, valoarea limită admisă, metodele de măsurare;

d) solicitarea de către angajator de la instituțiile abilitate de Ministerul Sănătății și Familiei a listei cuprinzând bolile profesionale înregistrate sau a listei cuprinzând efectuarea controlului medical pentru personalul care lucrează în locuri de muncă în condiții deosebite, pentru determinarea răspunsului specific al organismului;

e) efectuarea evaluării locurilor de muncă nominalizate la lit. a), care se face de angajator împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții salariaților, în cadrul Comitetului de securitate și sănătate în muncă acolo unde acesta este înființat, conform anexei nr. 2 sau 3;

f) stabilirea măsurilor tehnice, sanitare și organizatorice de protecție a muncii corespunzător condițiilor de muncă și factorilor de mediu specifici locului de muncă;

g) obținerea avizului inspectoratului teritorial de muncă în conformitate cu prevederile art. 4;

i) stabilirea locurilor de muncă în condiții deosebite în conformitate cu art. 19 alin. (4) din Legea nr. 19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurări sociale.

(2) Pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite este obligatoriu ca noxa profesională determinată să se regăsească ca efect asupra stării de sănătate și/sau ca noxa profesională ce a avut efect asupra stării de sănătate să se regăsească în determinările efectuate la locurile de muncă.

(3) Instituțiile abilitate de Ministerul Sănătății și Familiei, prevăzute în anexa nr. 1, au obligația să transmită lista cuprinzând bolile profesionale înregistrate în ultimii 15 ani, în termen de 15 zile de la data solicitării, care trebuie să cuprindă cel puțin următoarele date: perioada de înregistrare, locul de muncă, denumirea îmbolnăvirii, factorul nociv responsabil.

(4) Instituțiile abilitate de Ministerul Sănătății și Familiei, care au efectuat

controlul medical, au obligația să transmită sinteza analizelor medicale în termen de 15 zile de la finalizarea controlului medical, care trebuie să cuprindă cel puțin următoarele date: locul de muncă, numărul de persoane investigate, indicatorul biologic alterat, factorul nociv responsabil.

Art. 4

(1) Avizul inspectoratului teritorial de muncă pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite va cuprinde și se va acorda în baza următoarelor documente:

a) determinările de noxe, efectuate de laboratoare abilitate prevăzute în anexa nr. 1, care se fac numai în prezența inspectorilor de muncă, certificând că la data efectuării acestora s-au aplicat măsurile tehnico-organizatorice pentru normalizarea condițiilor de muncă, că toate instalațiile de protecție a muncii funcționează normal, conform proiectului, și că procesele tehnologice se desfășoară în condiții normale;

b) constatările efectuate de inspectoratele teritoriale de muncă, ce vor fi consemnate într-un proces-verbal și vor face referire directă la respectarea prevederilor Normelor generale de protecție a muncii, Normelor specifice de securitate a muncii și ale celorlalte acte normative din domeniu;

c) copii de pe lista cuprinzând bolile profesionale sau sinteza analizelor medicale și fișa de evaluare prevăzută în anexa nr. 2 sau 3.

(2) Avizul acordat are o valabilitate de cel mult 3 ani, cu posibilitate de prelungire.

Art. 5

(1) Angajatorul este obligat să depună la casele teritoriale de pensii, la definitivarea contractului colectiv de muncă, avizul inspectoratului teritorial de muncă prin care se dovedește încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite și lista cuprinzând categoriile profesionale care lucrează în aceste locuri de muncă.

(2) Modificările intervenite referitoare la locurile de muncă în condiții deosebite, lista cuprinzând activitățile și categoriile profesionale vor fi comunicate caselor teritoriale de pensii de către angajator.

(3) Angajatorul este obligat să depună lunar la casele teritoriale de pensii lista cuprinzând persoanele care în luna anterioară și-au desfășurat activitatea în locuri de muncă în condiții deosebite.

(4) Modelul listelor, termenele și modalitățile de depunere sau comunicare a acestor documente se vor stabili prin hotărâre a Consiliului de administrație al Casei Naționale de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

Art. 6

(1) Inspekția Muncii și Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale vor transmite Ministerului Muncii și Solidarității Sociale lista cuprinzând locurile de muncă în condiții deosebite și categoriile profesionale care lucrează în aceste locuri de muncă.

(2) Modelul listelor, termenele și modalitățile de depunere sau de comunicare a acestor documente se vor stabili de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Art. 7

Încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite se va face numai în situația în care angajatorii au luat măsurile tehnico-organizatorice potrivit Legii protecției muncii nr.90/1996, republicată, Normelor generale de protecție a muncii, Normelor specifice de securitate a muncii și altor reglementări tehnice aplicabile.

Art. 8

(1) Angajatorii care și-au nominalizat locuri de muncă în condiții deosebite și care nu se încadrează în prevederile art. 7 sunt obligați ca pe o perioadă de 6 ani de la data publicării prezentei hotărâri în Monitorul Oficial al României, Partea I, să ia toate măsurile tehnico-organizatorice pentru a normaliza condițiile de muncă în conformitate cu Legea nr.90/1996, republicată, cu Normele generale de protecție a muncii, Normele specifice de securitate a muncii sau cu alte reglementări aplicabile în domeniu.

(2) În perioada prevăzută la alin. (1) locurile de muncă se consideră încadrate în locuri de muncă în condiții deosebite pe toată durata luării măsurilor tehnico-organizatorice pentru normalizarea condițiilor de muncă.

(3) Angajatorii vor raporta semestrial inspectoratelor teritoriale de muncă în a căror rază își desfășoară activitatea respectivă realizarea măsurilor tehnico-organizatorice pentru normalizarea condițiilor de muncă, în vederea prevenirii accidentelor de muncă și a îmbolnăvirilor profesionale.

(4) La termenele scadente ale măsurilor stabilite sau după perioada prevăzută la alin. (1) dispozițiile alin. (2) își încetează aplicabilitatea.

Art. 9

Angajatorii care au nominalizate locuri de muncă în condiții deosebite sunt obligați, pe propria cheltuială, să îi supună controlului medical periodic, în conformitate cu reglementările Ministerului Sănătății și Familiei, pe toți salariații care își desfășoară activitatea în aceste condiții, prin instituții abilitate de Ministerul Sănătății și Familiei.

Art. 10

Încadrarea tuturor categoriilor de salariați în locurile de muncă în condiții deosebite se face numai în cazul în care activitatea lor se desfășoară efectiv în aceste locuri de muncă potrivit programului normal de lucru.

Art. 11

(1) Nominalizarea salariaților care își desfășoară activitatea în locurile de muncă în condiții deosebite, potrivit art. 10, se face de angajator împreună cu sindicatele reprezentative potrivit legii sau, după caz, cu reprezentanții salariaților, în cadrul Comitetului de securitate și sănătate în muncă acolo unde acesta este înființat. (2) Stagiul de cotizare în condiții deosebite de muncă se stabilește în condițiile legii.

Art. 12

Perioadele în care un salariat lucrează permanent în locuri de muncă în condiții deosebite se stabilesc prin decizie a angajatorului care reglementează atribuțiile de serviciu ce revin fiecărui salariat conform sarcinii specifice, în raport cu funcția îndeplinită.

Art. 13

Perioada în care un salariat care lucrează în locuri de muncă în condiții deosebite a fost în concediu de odihnă sau în incapacitate de muncă se consideră timp în care activitatea s-a desfășurat în condițiile locului de muncă în care a lucrat la data ivirii acestei situații.

Art. 14

(1) Dovedirea perioadelor de activitate desfășurată în locuri de muncă în condiții deosebite în vederea pensionării se face pe baza înregistrării acestora în carnetul de muncă, conform metodologiei stabilite de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale, pe baza unei adeverințe emise de angajatorul la care a lucrat salariatul respectiv sau pe baza listelor cuprinzând persoanele care au desfășurat activitatea în locuri de muncă în condiții deosebite.

(2) În cazul distrugerii arhivelor, dovedită cu acte, se poate reconstitui potrivit legii, prin hotărâre judecătorească, perioada lucrată în condiții deosebite.

Art. 15

Locurile de muncă, activitățile și categoriile profesionale încadrate în grupele I și a II-a de muncă până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri sunt considerate activități desfășurate în condiții deosebite, cu excepția celor care, conform prevederilor Legii nr.19/2000, sunt prevăzute ca fiind activități desfășurate în locuri de muncă în condiții speciale.

Art. 16

Angajatorii care au locuri de muncă, activități și categorii profesionale încadrate în grupele I și a II-a de muncă vor face reevaluarea acestora, în vederea încadrării locurilor de muncă în condiții deosebite, respectând dispozițiile prezentei hotărâri, în cel mult 90 zile de la data intrării în vigoare a acesteia.

Art. 17

Expertizarea tehnică a locurilor de muncă în condiții deosebite se efectuează de angajator, inspectoratele teritoriale de muncă, Institutul Național de Cercetare-Dezvoltare pentru Protecția Muncii sau de alte organisme recunoscute de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

Art. 18

Angajatorii care nu au primit aviz pentru încadrarea locurilor de muncă în condiții deosebite pot formula plângere în termen de 15 zile de la data comunicării, la Inspecția Muncii, care o va soluționa în termen de 30 de zile.

Art. 19

Costurile activităților de expertizare, de determinări de noxe, de control medical, precum și cele legate de obținerea avizului inspectoratului teritorial de muncă se suportă de către angajator.

Art. 20

Prezenta hotărâre intră în vigoare la data de 1 aprilie 2001.

Art. 21

Anexele nr. 1, 2 și 3 fac parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 22

Pe data intrării în vigoare a prezentei hotărâri se abrogă:

a) Hotărârea Guvernului nr. 407/1990 privind reglementarea unor drepturi ce se acordă salariaților din unitățile de cercetare, explorare, exploatare și prelucrare a materiilor prime nucleare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 156 din 9 iulie 1992, cu modificările și completările ulterioare;

b) Hotărârea Guvernului nr. 478/1990 privind locurile de muncă, activitățile și categoriile profesionale din Întreprinderea "Acumulatorul" București și Întreprinderea de Produse Electrotehnice (Fabrica de acumulatori) Bistrița ce se încadrează în grupele I și a II-a de muncă în vederea pensionării, precum și condițiile de pensionare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 24 aprilie 1992;

c) Hotărârea Guvernului nr. 559/1990 privind acordarea unor drepturi personalului din industria chimică și petrochimică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 87 din 8 mai 1992, cu modificările și completările ulterioare;

d) Hotărârea Guvernului nr. 481/1990 privind încadrarea personalului în grupele I și a II-a de muncă de la locurile de muncă și activitățile cu condiții deosebite apărute după anul 1969 în unitățile Ministerului Industriei Metalurgice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 75 din 24 aprilie 1992, cu modificările și completările ulterioare;

e) Hotărârea Guvernului nr. 647/1990 privind acordarea unor drepturi personalului din unitățile subordonate Ministerului Industriei Ușoare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 7 mai 1992;

f) Hotărârea Guvernului nr. 671/1990 privind încadrarea în grupa I de muncă în vederea pensionării a personalului existent la I.R.E.M.O.A.S. București, în cadrul Atelierului de acoperiri metalice pe cale galvanică, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 86 din 7 mai 1992;

g) Hotărârea Guvernului nr. 1.223/1990 privind încadrarea în grupa a II-a de muncă, în vederea pensionării, a unor locuri de muncă sau activități din construcții-montaj, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 109 din 27 mai 1992;

h) Hotărârea Guvernului nr. 406/1991 privind locurile de muncă, activitățile și categoriile de personal din Combinatul de Metalurgie Neferoasă Copșa

Mică, Întreprinderea de Metalurgie Neferoasă Firiza și Întreprinderea Metalurgică "Neferal" București ce se încadrează în grupele I și II de muncă în vederea pensionării, precum și condițiile de pensionare, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 132 din 16 iunie 1992;

i) Hotărârea Guvernului nr. 620/1992 privind încadrarea în grupa I și a II-a de muncă, în vederea pensionării, a unor lucrători din activitatea de exploatare și transport forestier, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 265 din 27 octombrie 1992;

j) Hotărârea Guvernului nr. 456 din 28 aprilie 1990 privind acordarea unor drepturi personalului din industria chimică și petrochimică;

k) Hotărârea Guvernului nr. 512/P.R. din 10 februarie 1990 privind stabilirea unor drepturi pentru personalul din cadrul Combinatului Metalurgic de Metale Neferoase Copșa Mică;

l) Ordinul comun al ministrului muncii și protecției sociale și al ministrului sănătății nr. 253/1M/7.503 din 7 august 1995 privind precizarea locurilor de muncă, activităților și categoriilor profesionale cu condiții deosebite din Serviciul de Telecomunicații Speciale care se încadrează în grupele I și II de muncă în vederea pensionării;

m) Ordinul comun al ministrului muncii și protecției sociale și al ministrului sănătății nr. 2.120/662/1999 privind încadrarea în grupa II de muncă a unor locuri de muncă și activități din cadrul Societății Comerciale "Aerostar" - S.A. Bacău, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 508 din 20 octombrie 1999;

n) orice alte dispoziții contrare prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU

ADRIAN NĂSTASE

Contrasemnează:

Ministrul muncii și solidarității sociale,

Marian Sârbu

Ministrul sănătății și familiei,

Daniela Bartoș

Ministrul finanțelor publice,

Mihai Nicolae Tănăsescu

ANEXA Nr. 1:

A.Instituțiile abilitate de Ministerul Sănătății și Familiei pentru evidența bolilor profesionale:

- a)institutele de sănătate publică - colectivul Epidemiologia bolilor profesionale, a bolilor legate de profesii și comunicarea riscului;
- b)Centrul de Calcul, Statistică Sanitară și Documentare Medicală - colectivul Statistica bolilor profesionale;
- c)direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București - compartimentul Supravegherea stării de sănătate și programe de sănătate publică.

B.Instituții care au în structură laboratoare abilitate pentru efectuarea determinărilor de noxe profesionale:

- a)direcțiile de sănătate publică județene, respectiv a municipiului București;
- b)clinicile de medicina muncii sau boli profesionale;
- c)Inspekția Muncii, prin Centrul de Monitorizare a Unităților cu Risc Profesional d) alte laboratoare abilitate de Ministerul Sănătății și Familiei și recunoscute de Ministerul Muncii și Solidarității Sociale.

ANEXA Nr. 2: FIȘĂ de evaluare pentru încadrarea în condiții deosebite a locurilor de muncă prin aplicarea criteriilor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) și b)

Nr. crt.	Locuri de muncă		Noxe profesionale ce depășesc limitele admisibile		Efectele asupra stării de sănătate		Concluzii	Observații
	Secție, atelier etc.	Numărul de angajați	Noxa	Valoarea	Indicatorii biologici	Factorul (noxa) nociv incriminat		
0	1	2	3	4	5	6	7	8
...								

DIRECTOR,

SINDICAT,

REPREZENTANT CSSM,

ANEXA Nr. 3: FIȘĂ de evaluare pentru încadrarea în condiții deosebite a locurilor de muncă prin aplicarea criteriilor prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. a) și c)

Nr. crt.	Locuri de muncă		Noxe profesionale ce depășesc limitele admisibile		Efectele asupra stării de sănătate		Concluzii
	Secție, atelier etc.	Numărul de angajați	Noxa	Valoarea	Morbiditatea prin boli profesionale	Factorul (noxa) nociv incriminat	
0	1	2	3	4	5	6	7
...							

DIRECTOR,

SINDICAT,

REPREZENTANT CSSM,

Publicată în Monitorul Oficial cu numărul 114 din data de 6 martie 2001